

KRONIKA

KINGA WĄSIŃSKA* | UNIwersYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

II Kongres Historyków Języka, Katowice, 27–28 czerwca 2023 roku

<https://doi.org/10.31286/JP.00972>

W dniach 27–28 czerwca 2023 roku na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach po raz drugi odbył się Kongres Historyków Języka. Wydarzenie zorganizowali pracownicy Instytutu Językoznawstwa Wydziału Humanistycznego: prof. dr hab. Magdalena Pastuch, dr hab. Mirosława Siuciak, prof. UŚ, dr hab. Barbara Mitrenga, prof. UŚ, dr hab. Jarosław Pacuła, prof. UŚ, dr Beata Kiszka-Pytel oraz dr Kinga Wąsińska.

Dwudniowe spotkanie miało charakter stacjonarny. Miejszem obrad był Wydział Humanistyczny UŚ. Celem tegorocznego kongresu (pierwszy kongres odbył się w Katowicach w 2016 roku) była przede wszystkim debata nad przekrojowymi problemami istotnymi z punktu widzenia rozwoju dyscypliny, a także prezentacja nowych metodologii badawczych odwołujących się do tendencji obecnych w światowej lingwistyce historycznej. Spotkanie pozwoliło też na wymianę doświadczeń naukowych oraz przedstawienie projektów aktualnie realizowanych lub planowanych na najbliższe lata.

W konferencji wzięli udział badacze z ośrodków naukowych z Białegostoku, Częstochowy, Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Opola, Poznania, ze Szczecina, z Torunia, Warszawy, Wrocławia i Zielonej Góry. W formie obrad plenarnych oraz sekcji tematycznych wygłoszonych zostało blisko 90 referatów. W programie znalazła się również dyskusja panelowa, której swego rodzaju słowem kluczem były GRANICE. Moderatorami rozmów byli Magdalena Pastuch (UŚ) oraz Radosław Pawelec (Uniwersytet Warszawski). Na temat granic tematycznych, metodologicznych, materiałowych, ale i konieczności przekraczania granic, czy też potrzeby ich reinterpretacji wypowiedziało się grono ekspertów: Maciej Eder (Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie), Krystyna Kleszczowa (UŚ), Rafał Molencki (UŚ), Artur Rejter (UŚ), Dominika Skrzypek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Agnieszka Słoboda (UAM) oraz Piotr Sobotka (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie).

Podobnie jak podczas pierwszego kongresu jednym z powtarzających się zagadnień była potrzeba stworzenia nowej syntezy dziejów polszczyzny. Do tego zagadnienia odnieśli się prelegenci, którzy wygłosili swoje referaty w czasie obrad plenarnych pierwszego dnia. Stanisław Dubisz (UW) oraz Ewa Woźniak (Uniwersytet Łódzki) w swoich wystąpieniach przedstawili odrębne propozycje chronologizacji najnowszych dziejów polszczyzny. Oba wystąpienia, choć

* kinga.wasinska@us.edu.pl; ORCID: 0000-0002-1731-9347

oparte na innych kryteriach, dowiodły potrzeby wyodrębnienia w periodyzacji dziejów języka polskiego warstwy najnowszej. Ponadto E. Woźniak mocno podkreśliła konieczność wyznaczenia granic obszaru badawczego dla historii języka w odniesieniu do innych subdyscyplin językoznawstwa diachronicznego, takich jak gramatyka czy stylistyka historyczna. Odczytany tekst autorstwa Bogusława Dunaja (Uniwersytet Jagielloński), który dotyczył potrzeb i kierunków badań historycznojęzykowych, wpisywał się w tematykę sesji plenarnej. Na temat konieczności stworzenia nowej syntezy historii języka polskiego wypowiedzieli się również M. Pastuch (UŚ) i Tomasz Mika (UAM). Badacze przybliżyli trwające aktualnie prace Komisji Historii Języka przy Komitecie Językoznawstwa PAN. Zasygnalizowali założenia projektu, wskazali dylematy naukowe członków komitetu oraz przedstawili roboczy plan ostatecznego rezultatu.

Referaty wygłoszone podczas dwóch dni kongresu w poszczególnych sekcjach tematycznych odnosiły się do różnorodnych zagadnień subdyscyplin językoznawstwa historycznego. Wśród nich znalazły się:

- genologia historyczna

W swoim wystąpieniu Małgorzata Dawidziak-Kładoczna (Uniwersytet Wrocławski) porównywała cechy diariuszy sejmowych z czasów I Rzeczypospolitej ze współczesnymi sprawozdaniami stenograficznymi. Anetta Gajda (UŁ) omówiła w ujęciu diachronicznym wybrane gatunki popularnonaukowe, takie jak: wykład, artykuł, pogadanka, odczyt, gawęda, bajka, powieść. Referat na temat rozwoju czasopiśmiennictwa popularnonaukowego w Polsce w 2. połowie XVIII i początkach XIX wieku wygłosiła Agnieszka Szczuas (Uniwersytet Szczeciński). Wątki interpretacyjne kazań żydowskich z XIX i XX wieku przybliżył Przemysław Wiatrowski (UAM). O swoich badaniach na temat fenomenu komunikacyjnego oraz kluczowych elementów mediów informacyjnych XVIII wieku opowiedziały Renata Bizior i Dorota Suska (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie). Opisem w prozie reporterskiej wieku XVIII zajęły się Danuta Kowalska i Magdalena Pietrzak (UŁ). Badaczki przeanalizowały wyznaczniki stylu artystycznego w listach autorstwa m.in. Józefa Ignacego Kraszewskiego, Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa i Marii Konopnickiej. Listy były materiałem badawczym również dla Leonardy Mariak (US). Badaczka przedstawiła wyniki poszukiwań informacji o samowiedzy pisarzy w ich własnej twórczości epistolograficznej. Na temat komunikacji listowej swój referat przygotowała także Anna Iacovou (UŁ). W wystąpieniu badaczka omówiła wykładniki językowe gatunku charakterystyczne dla XVII-wiecznych listów rosyjskich. Z kolei strukturą, semantyką i funkcją formuły finalnej występującej w epistolografii polskiej XVII i XVIII wieku zajęła się Katarzyna Sicińska (UŁ). Badaczka rozpatrzyła końcowy fragment korespondencji na tle modelu grzeczności staropolskiej i kultury szlacheckiej. Złożony sygnał końca tekstu listowego przedstawiła jako swoisty makroakt etykietalny.

- język wartości

Referat o anomaliiach w świecie antywartości i problemach z kwalifikacją ich czynników semantycznych wygłosił R. Pawelec (UW). Temat zmienności rozumienia pojęcia ZABAWY przedstawiła Beata Raszewska-Żurek (UJ). Natomiast referat wygłoszony przez Dorotę Adamiec (IJP PAN) dotyczył poszukiwania językowych wykładników tego, co kryło się pod pojęciem RADOŚCI w XVII i XVIII wieku.

– leksykografia oraz leksyka dawna i gwarowa

Jolanta Migdał (UAM) poszukiwała odpowiedzi na pytanie, czym według leksykografii polskiej jest słownik. Na materiale historycznych i współczesnych słowników ogólnych języka polskiego badaczka pokazała różne określenia służące do nazwania uporządkowanego zbioru wyrazów. Uwagi na temat metodologii opisu jednostek leksykalnych i definicji samego terminu w odniesieniu do tekstów dawnych wygłosiła Alina Kępińska (UW). Ewa Deptuchowa (IJP PAN) scharakteryzowała nowe materiały, które można by włączyć do zasobu *Słownika staropolskiego*. Mariola Jakubowicz (IS PAN) przedstawiła projekt ustrukturyzowanej siatki pojęciowej, której użyto do określania semantyki wyrazów w 11 tomie *Słownika prasłowiańskiego*. Opracowany zbiór powiązań może również posłużyć za podstawę do stworzenia w przyszłości prasłowiańskiego słownika pojęciowego. Beata Kuryłowicz (Uniwersytet w Białymstoku) zaprezentowała blisko 100 nowych leksemów polszczyzny kresowej nienotowanych w *Słowniku gwar polskich* Jana Karłowicza. Połączenia typu *łóże boleści* jako quasi-augmentatiwa w polskich frazeologizmach przedstawiła Agnieszka Pielą (UŚ). Polisemią regularną na przykładzie nazw roślin zajęli się Ewa Rodek, Dorota Mika i Krzysztof Nowak (IJP PAN). Prelegenci zwrócili uwagę na problemy, które napotkali przy próbie automatycznej ekscerpacji fitonimów z elektronicznych źródeł leksykograficznych. Na temat łaćńskiego i łaćniśko-polskiego słownictwa staropolskiego oraz obecnych tam, nierejestrowanych wcześniej, leksemów, ich form i znaczeń referat wygłosiła Magdalena Klapper (IJP PAN). Referat na temat gwarowego afirmatywnego dopowiedzenia *juści/a juści*, uznawanego za ginące słowo staropolskiego języka mówionego, wygłosił Kazimierz Sikora (UJ). Również gwarowym wyrazom swoje wystąpienie poświęciła B. Kiszka-Pytel (UŚ). W badanym przez prelegentkę polu semantycznym znalazły się kulinaria z etnolektu śląskiego typu: *natron*, *skórzyca*, *plonka*, *żemła*, *krepeł*. Na temat etymologii i semantyki nazw potraw i posiłków w gwarach śląskich, a także nazw naczyń, sprzętów kuchennych, czynności związanych z przygotowaniem i spożywaniem potraw wypowiedziała się również Lidia Przymuszała (Uniwersytet Opolski). Z kolei XIX-wiecznym żargonem złodziejskim terenów Zagłębia Dąbrowskiego zajął się J. Pacuła (UŚ). Badacz, omawiając proveniencję i użycie blisko 40 jednostek słownika, wzbogacił znany z dotychczasowych opracowań słownik mowy złoczyńców. Wystąpienie na temat etymologii i semantyki kontynuantów psł. leksemu **kvasъ* we współczesnych językach słowiańskich na podstawie źródeł historycznych, dialektalnych oraz współczesnych utworów literackich przygotował Szymon Pogwizd (IS PAN). Prowadzone badania nad klasą leksemów służących w języku polskim do wyrażenia przybliżoności zaprezentowała Aleksandra Janowska (UŚ).

– językoznawstwo korpusowe i narzędzia cyfrowe

Dyskurs antyhusycki w łacinie średniowiecznej w świetle koncepcji *formulaic language* oraz *pattern grammar* w swoim wystąpieniu przedstawił Michał Rzepiela (IJP PAN). Możliwości narzędzia Chronofleks i jego przydatność do weryfikacji (lub ustalenia) przebiegu, natężenia i chronologii pewnych zjawisk morfologicznych (fleksyjnych) w języku polskim zaprezentowali Włodzimierz Gruszczyński, Marcin Woliński oraz Aleksandra Wieczorek (IJP PAN). Z kolei możliwości wykorzystania narzędzi cyfrowych służących do badania wydźwięku emocjonalnego wypowiedzi zaprezentowała Aleksandra Rys (UŚ). Wnioski płynące z nieparametrycznych

testów statystycznych przy szacowaniu poziomu istotności postulowanych relacji między grafiką *Bulli gnieźnieńskiej* a ówczesną fonologią spirantów i afrykat przedstawił Zbigniew Babik (UJ). Na temat możliwości włączenia testów statystycznych do prac językoznawczych jako elementu wspierającego falsyfikację hipotez badawczych referat przygotowała K. Wąsińska (UŚ). Nowości serwisu internetowego opartego na materiałach *Słownika polszczyzny XVI wieku* przedstawiła Patrycja Potoniec (Instytut Badań Literackich PAN w Warszawie). Badaczka omówiła zakres zmian funkcjonalnych na poziomie danych językowych kartoteki oraz poinformowała o konieczności wdrożenia narzędzi związanych z zarządzaniem zasobem. Projekt „Staropolskie apokryfy Nowego Testamentu” oraz internetowe narzędzie dostępne na stronie apocrypha.amu.edu.pl wyposażone w wyszukiwarkę form gramatycznych i leksykalnych przedstawiła w swoim wystąpieniu Dorota Rojszczak-Robińska (UAM).

– zapożyczenia i archaizmy

Agata Kwaśnicka-Janowicz (UJ) wygłosiła referat na temat czynników stabilizacji zapożyczeń w polszczyźnie. Badaczka przedstawiła szczegółową analizę historii znaczeń czasowników wywodzących się z łac. *legere* i łac. *scibere*. Ewelina Kwapien (UW) wskazała łacińskie zapożyczenia w polszczyźnie, których wybrane znaczenia zaczęły zanikać w dobie nowopolskiej. Referat na temat metod wyjaśniania źródeł pożyczek pośrednich w języku polskim wygłosił Jan German (UJ). Natomiast Anna Borowy (UJ) w swoim wystąpieniu skupiła się na wskazaniu starogreckich elementów obecnych we współczesnym języku rumuńskim. Na temat stopnia archaizacji polskich tłumaczeń wybranych powieści gotyckich, m.in. *The Castle of Otranto* Horace’a Walpole’a, a także celowości takich zabiegów wystąpienie przygotowała Agnieszka Górna (UAM). O statusie składniowym czasownika *bliven* ‘(po)zostać’ w tekstach średnio-dolno-niemieckich mówiła Marta Woźnicka (UAM). Prelegentka na materiale korpusowym zweryfikowała sprzeczne tezy dotyczące typu badanej jednostki.

– gramatyka języka polskiego

Dorota Kozaryn (US) przedstawiła analizę wybranej polskiej XVI-wiecznej konstrukcji gramatycznej, która ukształtowała się pod wpływem składni łacińskiej. A. Słoboda (UAM) omówiła konstrukcje z bezokolicznikiem stosowane w dawnych tekstach prawnych w stronie biernej jako potencjalną cechę składni tłumaczeń łacińskich. Badaczka zwróciła szczególną uwagę na modalność wypowiedzi i intencję komunikacyjną nadawcy aktu prawnego, które odgrywają kluczową rolę w badanych konstrukcjach. Olga Ziółkowska (UAM) omówiła rolę, jaką w procesie odłączenia się imiesłowu od grupy nominalnej odegrało zerwanie związku zgody występujące między imiesłowem a pierwotnie określanym przez niego rzeczownikiem. Przeprowadzone obserwacje dotyczą imiesłowu jako ośrodka predykcji. Renata Bronikowska (IJP PAN) omówiła dawne konstrukcje składniowe z przymiotnikiem w rodzaju żeńskim typu *śluszna wiedzieć*. Mikołaj Dunikowski (UJ) zajął się staropolskimi pytaniami retorycznymi ze słowem *alić* ‘i oto, aż do, ale’, a ściślej – rolę w tym wyrazie partykuły pytajnej *li*. W historycznym ujęciu dwa wykładniki strony biernej w językach skandynawskich przedstawiły Dominika Skrzypek i Maria Klejnowska (UAM). Różnice w dystrybucji konstrukcji morfologicznych i peryfrastycznych autorki scharakteryzowały z perspektywy zmiany językowej. Fonetyczne powinowactwa między czarnogórskimi i polskimi spirantami *ś* oraz *ź* przedstawił Robert

Bońkowski (UŚ). Badacz podał argumenty przemawiające za ich wspólnym pochodzeniem z języka połabskiego. Aleksander Juszczyński (UJ) wygłosił referat na temat dwóch typów konstrukcji porównawczych występujących w najstarszym zabytku piśmiennictwa islandzkiego *Eddzie Starszej*. Dariusz Piwowarczyk zaprezentował rezultaty badań nad chronologią względną zmian fonetycznych i morfologicznych w rozwoju języka łacińskiego, które swoje źródło mają w rekonstruowanym języku praindoeuropejskim. Referat poruszał problemy związane z badaniem zmian oraz ich dokładnym uszeregowaniem. Marcel Nowakowski (UJ) wygłosił referat o problemach z rekonstrukcją fonetyki języków wymarłych. Maria Trawińska (IS PAN) wskazywała na metodologię opracowywania źródeł i nowych edycji XV-wiecznych zabytków polskiego języka literackiego, na podstawie których można wypracować nowy paradygmat badań dla tego okresu. Wystąpienie na temat potrzeby wyznaczenia nowych kierunków i zakresów badań XVI-wiecznej fleksji imiennej i werbalnej przygotowały Joanna Kamper-Warejko i Joanna Kulwicka-Kamińska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Rozwój wywodzących się z XVI wieku konstrukcji typu *mówić cichym głosem*, czyli losy quasi-narzędnikowych połączeń obecnych w historycznej polszczyźnie, przedstawiły Anetta Luto-Kamińska oraz Emilia Kubicka (UMK). P. Sobotka (IS PAN) wygłosił referat dotyczący metod prowadzenia diachronicznych badań nad jednostkami leksykalnymi, które miałyby łączyć zagadnienia ewolucji form dawnych z rozwojem znaczeń wyrazów. Przedstawiona w wystąpieniu procedura proponowanych badań diachroniczno-funkcjonalnych opiera się na koncepcji historycznych jednostek języka.

– pamięć kulturowa

Na temat kategorii PAMIĘCI jako zbioru przekonań i wyobrażeń wspólnoty o minionych czasach w osobnych referatach zabrały głos Joanna Przyklenk (UŚ) oraz Magdalena Hawrysz (Uniwersytet Zielonogórski). Wystąpienia odnosiły się do zagadnień związanych z trwałością recepcji zdarzeń językowych lat minionych, z efektem reminiscencji oraz skutecznością narzędzi kształtowania zbiorowej wizji przeszłości. Aleksandra Niewiara (UŚ) zaprezentowała możliwości, jakie stwarza wykorzystanie do badań dyskursu narzędzi badawczych skonstruowanych na gruncie kognitywnie zorientowanej lingwistyki kulturowej. Związek języka i kultury rozpatrywany był przez badaczkę na płaszczyźnie systemowych danych językowych oraz na poziomie tekstów i dyskursu. Zrekonstruowany na podstawie odnalezionej kartoteki *Słownika mitologii polskiej* projekt etnolingwistyki historycznej J. Karłowicza przedstawił Maciej Rak (UJ). Z kolei Magdalena Majdak (IJP PAN) zaprezentowała wyniki swoich badań na temat słów kluczowych, które udało jej się wydobyć z XVII- i XVIII-wiecznych pism religijnych. Czynniki, które mogły stanowić źródło praktycznych zachowań językowych w zakresie prawnych zapisów wiana w wieku XVI, przedstawiła Magdalena Jurewicz-Nowak (UZ). Natomiast Iwona Pałucka-Czeraniak (UZ) zaprezentowała wyniki badań nad językowo wyrażonymi relacjami między wspólnotami komunikatywnymi nierównorzędnymi w XVIII wieku.

– zabytki rękopiśmienne

Na temat roli nowoczesnych technik i narzędzi, m.in. metod fizyko-chemicznych, w datowaniu tekstów wypowiedziała się Jolanta Klimek-Grądzka (Katolicki Uniwersytet Lubelski). Nowe spojrzenie na pracę z rękopiśmiennymi fragmentami tekstów przedstawiła

także Monika Opalińska (UW). Wykonane analizy lingwistyczne i paleograficzne pozwoliły prelegentce na zrekonstruowanie kart rękopiśmiennych kodeksu uznawanego do niedawna za zaginiony. Natomiast Katarzyna Jasińska-Różycka (IJP PAN) omówiła glosy łacińskiego dzieła leksykograficzno-dydaktycznego *Cornutus*. Referat dotyczył sposobów objaśniania słownictwa rzadkiego, często obcego, które znalazło się w treści badanego zabytku. Na temat nowych narzędzi pomocnych przy edycji materiałów rękopiśmiennych oraz perspektyw tak prowadzonych badań źródłoznawczych referat wygłosił Mariusz Leńczuk (IJP PAN). Wystąpienie poruszało także kwestie związane z zasadnością formułowania wniosków ogólnych na temat najstarszego okresu polszczyzny w sytuacji, kiedy tak wiele tekstów jest jeszcze nieopracowanych.

– język pisarzy i onomastyka

Referat na temat idiolektu wybranego pisarza przygotowała Magdalena Gozdek (UŁ). Analizując funkcję i referencję onimów w twórczości Erazma Glicznera (1535–1603), badaczka przybliżyła zagadnienie roli języka osobniczego w analizach językowych. Aleksandra Żurek-Huszcz (IS PAN), chcąc poznać motywację nazwisk polskich konwertytów, dokonała analizy 876 nazw, które nadano osobom w latach 1826–1850 przy przejściu z judaizmu na chrześcijaństwo. Zagadnieniem nazwisk zajęła się również Agata Łojek (UW). Badania semantyczne nazwisk odapelatywnych odnotowanych w daleszyckich księgach metrykalnych z lat 1602–1700 posłużyły autorce do przedstawienia JOŚ wyłaniającego się z badanego systemu antropimicznego. O roli cech morfologicznych wyrazów oraz reguł ortoepicznych w ustalaniu pochodzenia autora poradnika dla drukarzy wystąpienie przygotowały Urszula Sokólska i Anetta Strawińska (UwB). Spory ortograficzne w historii poszczególnych języków słowiańskich, szczególnie w historii języka polskiego, języków łużyckich, w serbskim i słoweńskim przybliżył w swoim referacie Tadeusz Lewaszek (UAM).

– semantyka

Teorię pól semantycznych wykorzystał Dawid Lipiński (UMK) przy określeniu znaczeń czasownikowych, które w łacińskich formułach definiowane były jako ‘składanie ofiary’. Tomasz Lisowski (UAM) przedstawił założenia analizy dystrybucyjno-kontekstowej leksyki Biblii w opracowaniu Jana Leopoldy. Celem zastosowanej metody było wydobycie z tekstu warstw leksyki starszej i nowszej. Wśród referatów tej sekcji znalazły się również takie, które obejmowały historię jednego leksemu. Paulina Michalska-Górecka (UAM) przedstawiła XVI-wieczny leksem *szwermer*. Analizę kolokacji XVII- i XVIII-wiecznego znaczenia słowa *honor* jako metodę badań semantyki wyrazów przybliżyła Renata Przybylska (UJ).

– glottodydaktyka i kształcenie akademickie

Tematy związane z wyzwaniem kształcenia akademickiego w dobie przemian współczesnych form nauczania w swoim referacie podjęła B. Mitrenga (UŚ). O glottodydaktycznych korzyściach płynących z nauczania obcokrajowców w zakresie historycznojęzykowym wypowiedziały się Dorota Szagun i Iwona Żuraszek-Ryś (UZ). Z kolei Irmina Kotlarska (UZ) scharakteryzowała materiały, które z perspektywy genologicznej należy uznać za dawne pomoce glottodydaktyczne. Badaczka omówiła szczegółowo zakres tematyczny treści, które pojawiały się w podręcznikach. Świadectwa dwujęzyczności polsko-francuskiej oraz francusko-polskiej

z uwzględnieniem czynników formalnych, tekstologicznych, komunikacyjnych i funkcjonalnych przedstawił Rafał Zarębski (UŁ).

Podczas sesji plenarnej drugiego dnia wygłoszone zostały 4 referaty. W kwestii rozumienia stylistyki historycznej i o samych ramach subdyscypliny wypowiedział się Krzysztof Maćkowiak (UZ). Przypominając badania cząstkowe, prelegent zwrócił uwagę na potrzebę prowadzenia badań stylów funkcjonalnych dawnej polszczyzny. Problemy związane z refleksją historycznojęzykową na temat polszczyzny biblijnej przedstawił Stanisław Koziara (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie). Prelegent mówił o statusie tej stylowej odmiany polskiego języka ogólnego i jej ramach chronologicznych, a także o roli języka biblijnego w dziejach polszczyzny. Zagadnienie dyskursu jako kategorii porządkującej opis dziejów polszczyzny zaprezentowała M. Siuciak (UŚ). Z kolei A. Rejter (UŚ) przedstawił przeobrażenia metodologiczne w badaniach językoznawstwa historycznego. Mówiąc o konieczności reinterpretacji pojęcia nauki i jego funkcji w świetle założeń tzw. nowej humanistyki, odniósł się do problemu praktycznego wymiaru osiągnięć lingwistyki diachronicznej.

Wszystkie referaty spotkały się z życzliwym przyjęciem i dużym zainteresowaniem, wielu z nich towarzyszyły ożywiona dyskusja i cenna wymiana poglądów. Artykuły przygotowane na podstawie omówionych wystąpień, po pozytywnym przejściu procesu recenzyjnego, będą publikowane w dwóch kolejnych numerach półrocznika „Forum Lingwistyczne”. Spotkanie upamiętnione zostanie również okolicznościowym tomem pokongresowym, w którym znajdują się m.in. rozszerzone abstrakty wygłoszonych referatów oraz autoryzowane zapisy dyskusji panelowej.

II Kongres Historyków Języka był przede wszystkim ważnym wydarzeniem naukowym, ale też okazją do budowania więzi środowiskowych. W przemówieniach prelegenci oraz zaproszeni goście podkreślali wagę tego typu spotkań dla rozwoju nauki o historii języka i budowania współpracy międzyuczelnianych zespołów badawczych.